

ریکه وت

یاسین بانیخیلانی

کم پۆزه بیو له سه رئه و ریگایی بۆ کار ده چوو، توشی کچیک نه بیت، که جوانییه که‌ی گیرۆدھی کردبیو. ئه و ده یازانی چهند زیاتر عەشقی ببیت و خۆشی بويت ئه و زیاتر پقی لیئی ده بیتەو. بە لیکدانه وەی خۆی ئەمە پەیوه‌ندی بە جل و بەرگە کانییه وە بیوو، چونکه ئه و کاتانه‌ی توشی ده بیو یا بە جله تۆزاوییه کانه‌وە بۆ سەرکار ده پویشت یا بە سەر گوییلاکی تۆزاوییه وە له سەرکار ده گەرایی وە، ئه ویش هەموو جاریک بە جوانترین و خاوینترین جل و بەرگ و بۆنیکی خۆشەوە بە لايداوا له گەل سەيرکردنە پر حەزە کانی ئەودا دەم و چاوی گرژ دەكردو تىدەپەرى.

نۇر جاران له کاتى گەپانه وە بۆ ماله وە بۆ چەند کاتىزىر بىرى لە وە دەكردەوە، چۆن بۆ جاریک بتوانىت لیئی بېرسى: ناوت چىيە؟ بەمەرجىك تۈورە نەبیت و وەلامى باتاھەوە! ئاخر ئه و ده یازانى ئىسکى كريکارىيکى وەك ئه و چەند لە لاي گران، هەر وەك وەك ئەوان هەموو هەستىكى مەۋقاتىيە ھەيە و بە شىوه له كريکار دەنواپىن، ئاخر ئه ویش مەۋقة و وەك ئەوان هەموو هەستىكى مەۋقاتىيە ھەيە و له ماناي خۆشە ويسىتى تىدەگات.

كات تىدەپەرى، ئه ویش هەر وەك جاران و بەھەمان پېڭەدا دەچىتە كريکارى، بەلام له گەل ھاتنى گەرمائى ھاويندا بۆ ماوهى چەند ھەفتە يەك ئه و كچەي نەبىنييە وە، له گەل ئەوهشدا نەيدە تواني لە بىرى خۆى بباتە وەو هەموو جار بە سەرزە نشىتىكەوە بە خۆى دەگوت: بە درېزى سالىك من ھاتومەتە ئەم گەرەكەوە هەموو پۆزىك لوتم له سەر ئه و ریگایه بە لو تىدا دەتقى و كەچى نە متوانى تەنها و تەنها لیئی بېرسى: ناوت چىيە؟.

دوا نىوه پۆيەك، کە گەرمائى پىشووی لە بەر مەۋقۇ دەپەرى، هەر لە خۆوە گوتى: پاش دەستە لە گرتىن لە كار دوو، سىّ بىرە دەكىم و دەچەمە كەنارى پۇوبارە كەي قەراغ شار بۆ مەلە كردى تا كەمەك بەھۆيىمەوە، چونکە ئەمپۇشەممەيە و بۆ سبەيىنى خەمى زۇو بىئاربۇونەوەم نىيە.

بە سەر گوییلاکى تۆزاوى و جانتايىكى كۆنى خۆلاؤيىه وە بەرەو كەنارى پۇوبارە كە بەرپىكەوت، كاتىك ئەو هەموو خەلکەي بىيىنى سەرى سۈرپما، كەمەك پاوهستا و بە درېزىي كەنارە كەدا نوپارى تا جىڭايەكى بۆ دانىشتن دەستتىنىشانكىد.

ئەو جىڭايەي ئەو سىېبەر بیو ھەندى جاريش شىنە بايەكى فيئنک بە روویدا دەھات، بەمەش ھەستى بە حەسانە وە دەكىد، بۆ ئەوهى زىاتر بەھەسىتە وە پىلاؤو گورە وىيە کانى له گەل كراسە كەي بەریدا داكەندو ھەستايى سەرپى بۆ پاخستنى جلى كارە كەي، بەلام خوايە گيان، له گەل بە لاي پاستدا ئاۋپى دايەوە چى بىيىنى؟! خۆ ئەوه خۆيەتى! ئىتىر ئەم بەستە زمانە ترس و شەرم ئەوهندە شېرلى كرد نەيدە زانى چى بکات لە وە زىاتر چاوى بخاتە سەر ئەو كەسانە لە پۇوبارە كەدا مەلەيان دەكىد.

ئەو ھەر چاوى لەو كەسانە بۇ مەلەيان دەكىد، ھەندى جارىش شەرە ئاوى منالانى كەنار پۇوبارەكە سەرنجى راپادەكىيشا، لەپىكدا ئەوهندەزىنى لەتەنېشىتىيە و قىژەيەك ھەستا، وەك كەسىك لەپەر ھەوالىكى ناخۆشى بە گۈيدا بچىپىننەتەنە سەرخۆي و ئاپرى بەلائى پاستدا دايە و كىژەكە بىنى داۋاي يارمەتى دەكەن و دەست بۇ پۇوبارەكە راپادەكىيشن! . كاتىك ئەم دىمەنە بىنى سەرنجى دايە پۇوبارەكە پىاۋىيەك، كە چەند مەترىكى مابۇ بگاتە و كەنار پۇوبارەكە پەلە قاژەي پىكە و تۈوھە و بە ھاوارە و داۋاي يارمەتى دەكەن. خەلکىكى زۇرىش بەھەمان شىيە واقىان وېماوهە بە بى ئەوهە دەستى يارمەتى بۇ راپاكىيشن ھەستاونەتە سەرپى و تەماشى چارەنۇوسى ئەو نىوه خنكاوه دەكەن.

دىمەنېكى ترسناكە مەرقۇقىكى نەيە وېت بەرىت و كەسىكىش نەتوانىت دەستى يارمەتى بۇ درېز بکات، بۇيە ھەر ئەوهندە پىتكرا پانقولەكە داکەندۇ بە پەلە بەرھە لای ئە و مەرقۇقە ھېشىتا پەلە قاژەي مەركى بۇ خۆي ھاوېشىتە ناو ئاوهەكە.

ئەوهندە شەلەزابۇ ئەويش ئەوهندە پەلە قاژەي بۇ ھەركە پىيى گەيشت دەستى لە ملى ئالاندۇ پىكە و بەرھە بىنى ئاوهەكە بۇشتىن، ئەگەر بەھاتباو زۇو خۆي لە دەست قوتار نەكىد بىا ئەوا ئەويشى بە خۆيە و دەخنکاند. لەو كاتەدا خۆي لە دەستى قوتاركىردو كەمىك لىيى دووركە و تەوهە، جارىكى تر ئەو بە پەلە قاژە و دەنگىكى پچەپچە، كە بەو دەچوو دوا ھەناسەي بېت كەوتە و سەر ئاوهە.

ئاي خوايە گييان: چ دىمەنېكى خەمناکە، كاتىك مەرقۇقىكى تەنها يەك مەتر كەمەلىت دوور بېت، كەچى نەتوانىت لە مەركى رىزگارى بکەيت، دەبېت دىمەنی مەدىنى ئەم كابرا بۇ ھەتا ھەتايە لە بەر چاوم و بېت؟ تو بلېي: مەركى، ئەم مەرقۇقە بۇ ھەتا ھەتايە سازام نەدات؟ (لە بەرخۆيەوە ئەمەي گوت).

ئەو ھېشىتا بە تەواوهتى ھىزى لىينەبرا بۇ لەگەل دەنگە پچەپچەكەدا بۇ قولايى ئاوهەكە رېدەچوو، ئەويش تىنېكى ترى دايە بەر خۆي و لە پىشە و دەستە كانى گرت و پىكە و لە سەر سىنگى گرى دان و بە پشتا يەك دوو مەتر راپاكىيشا تا ئە و جىڭايەي، كە چىتەر مەترسى خنکانى نەبۇو. چەند مەترىكى مابۇ بگاتە كەنارى پۇوبارەكە خەلکىكى زۇر بۇ ھاواكارى هانتە ناو ئاوهەكە. پاش ھىننانە دەرھە وەي خنكاوهەكە، كە ھيواي مانى مابۇو، دەستە يەك پۆلىس و پىزىشكى فرياكە و تەن پىرلاڭە يېشىن و لەپىڭاي چارە سەرى سەرەتايىھە و توانىييان ھەموو ئەو ئاوهە چووبۇو قورگ و گەدەيە و پىيى ھەلبەتىنە وەو مەرقۇقەكە بکە وېتە ھەناسەدان و لە مەدنى رىزگارى بېت.

لە چواردەورى لاشەي پاكساۋى خنكاوهەكە خەلکى ئاپۇرەي دابۇو، لەگەل ئەوهشدا دەنگى گرىيان و شىن مەرقۇقى ھەراسان دەكىد، ئەويش پاش كەمىك تىپامان لە ئاپۇرەكە بەرھە لای جله كانى بە نيازى گەرانە و بۇ مالە و خۆي لە بەركرد. لەو كاتەدا ھېشىتا ئاپۇرە خەلکەكە ھەر مابۇ بىنى خنكاوهەكە يان سوارى ئۇتۇمبىلى فرياكە و تەن كرد.

له ماله و به جله توزاویه کانه و خوی به سه رایه خه که دا داو به رده وام و به رده وام وینه ائه و مرؤفه ده هینایه و به رچاو، که چون له بردہ میدا پهله قاژه مه رگی بتو، هه مهو جاریکیش ائه و پرسیاره له خوی ده کرد: تو بلیی زیان ائه و بهینیت مرؤفه ئاوا له پیناویدا خوی په زیل و سوک بکات، ئاخر نور جاران تالی زیان وای لیکردووم پهنا بخوکوشتن ببهم، تو بلیی: هی ائه و بیت، که هیشتا مه رگ له ده رگای نه دابم؟ ائه و هه رله بیرکردنه وهی ائه و مرؤفه دا بتو هندیجاریش له به ر خویه و خنه ده بتو بهوهی، که مرؤفیک نه یده ویست بمریت و ائه و توانی پزگاری بکات. هاهاما جا کی ده لی: ائه و پیاوخرایپیکی وهک خاوهن کاره که م نه بیت و پروزانه چهندین مرؤفی وهک من نه چه وسیئنیته وه؟

ائه و بهوه زور دلخوش بتو ویژدانی خوی ئاسوده کرد و خوشبخت بتو بهوهی ائه و ئیواره که ناری پووباره که هلبزارد، کی ده لی: جیگه یه کی تری هلبزاردایه ت تووشی کاره سات یا کیشه یه ک نه ده بتو، که بیوایه ته هوی ئازاردانی خه لکی تر، ائمه هه مهو پیکه وته و مرؤفه نازاتیت لهم زیانه دا چون تو ش ده بیت. هیشتا هر له بیری ائه و مرؤفه دا بتو، که توانی ویژدانی ئاسوده بکات، بؤیه بخ حهوانه وهی میشکی ههستا بیره یه ک بخواته وه.

له گهله ههستانه سه رپی، ته ماشای ائم لاولای خوی کرد، سه یerde کات له بهر نه په ریان و شله زان جانتاکه له که ناری پووباره که له بیر چووه، بؤیه به پهله به ره و که ناری پووباره که وه ده رکه وت. کاتیک گه شته که ناری پووباره داهات بتو، جگه له کومه لیک لاوو تاکه تاکه مرؤف نه بیت که سیک له وی نه مابتو، ائه و بیره یه ش پیش خنکانی کابرا به نیازی خواردنه وه هه لی پچری بتو له جیگاکه خوی مابتو، به لام جانتاکه لیته مابتو، ائم دیمه نه ش وهک سیخیکی گهرم دلی داغ کرد، بؤیه به دلیکی شکاوی پر له گریان له جیگاکه خوی چیچکه کردوله شوینی خنکانی کابرا راما، بینی له و جیگایه بؤیه که مجار هینایه ده ره وه گولیکی زوری په نگار په نگ فری دراون!

*** *** ***

چهند پریزیک به سه ره ائه و کاره ساته دا به سه ره چووه، به لام ائه وهی ئازاری ده دا نه مانی جانتاکه بتو، ئه گه رچی جانتاکه ئه وندesh به نرخ نه بتو، له وهش ئازارده رتر نه بینه وهی ائه و کیزه بتو، که نه یده زانی له ترسی مردنی مرؤفیک ده گریا یا هه ره بپاست خنکاوه که که سیکی نزیکی یا ناسیاوه بتو!

به رده وام وهک هه مهو په زانی پیشتو به پیگاکه خویداو به جله توزاویه کانه وه ده پرسته سه رکار. زیان وهک خهونه کان وايه ته نه ساتیکه و کوتایی دیت. ائم په هوی ائه وهی شه ممه بتو که متر له په زان ههستان بماندو بوونکرد، ماریوی هاوکاری گوتی:

- ائم په شه ممه یه و هاوپیکه م سه فه ری بولای دایکی کرد و ده، منیش نامه ویت به ته نه له ماله وه بم، چونکه رقم له تنهایی ده بیته وه، پیت چونه دوای کار بخ خومان بچینه که نار پووباره که، به لکو ائم ئیواره ش که سیکی تر له مردن پزگار بکه بیت؟

- ئائى مارىق، تو ناتەۋىت تەنها بۇ ئىوارەيەك بەتەنها بىت، ئەى دەبىت من چى بلىم: ھەموو
زىيانم تەنهايىه !

- دە گۆيى مەدەرى، دەچىنە بارپىك بەلکو لەگەل كچىكدا ئاشنايى پەيدا بىكەيت و تۆش
لەدەست تەنهايى پزگارت بىت؟

- ئاخىر تەنهايى من زۆر لەو قولتە كچىك بتوانىت ھەموو پېركاتەوه، بەلام بەھەر حال
ئەمشەو دەچىنە جىڭايەك و چەند سەعاتىك بە خواردىنەوه سەما بەسەر دەبىن، ھەر
ئەممام بۇ دەمىننەتەوه.

- زۆر باشە كاتىمىر ھەشت لە ويستگايى ناوهندى شار چاوهنوارت دەكەم !
لەكتى گەرانەوەدا بۇ مالەوه سەرى داخستبوو، ھەر بىرى لەو دەكردەوه كام لە جله كانى بۇ
ئەمشەو گونجاو بىت، لە پېرىكا ھۆرىننەكى داچەلەكىنەرە ئۆتۈمبىلىك ھەموو شتىكى بىربردەوه،
ئەويش بە تورەبۇونىكەوه لە شۆفيئەكەي پوانى و لەبەر خۆيەوه چەند جىنپەيىكى پىداو بەردەوام
بۇوهوه لە رۆيىشن.

بەردەوام رېيى دەكردوو دەيەويىت بچىتەوه ناو بىركىرنەوه كانى لەپىشەوه دوو ئافرهت وەك تارماى
پەش كەوتىنە بەرچاوى، لەگەل نزىكبوونەويان زياتر و زياتر ھەستى بە ئاشناييان دەكرد، تا ئەو
كاتەى تەواو لەو دلىنيا بۇ ئەمە هەمان ئەو كچە يە بى ئەوهى بىناسىت خۆشىدەويىت لەگەل كچىكى
تردا، كە بۇ يەكەم جارە بىبىننەت. لەگەل نزىكبوونەوهى ئەواندا تا دەھات زياتر وەك جاران شەرم
دایدەگرت، ئەگەرچى نەيدەتوانى تا تىپەر دەبىت سەيرى نەكت.

ئەوهى سەير بۇ جاران بە تەماشاكردى ئەو كچە دەمۇچاوى گۈز دەبۇو، وەك ئەوهى پېيى بلىت: بە
خوا كابرايەكى ناحەزىت وېم سەيركىردىنەت ئەوهندەت تر ناشىرىن دەبىت لەلام و ھەنگاوه كانىشى
بۇ ئەوهى زۇو لە بەرچاوى ونبىت خىرا دەكىد، بەلام ئەمۇق پىچەوانەيەو لەگەل ھاۋپىكەيدا بە دەنگى
بەرز قىسەيان دەكردو سەيرى ئەويان دەكردو قالقا پىدەكەنин. ئەم دىمەنە چونكە يەكەم جاربۇو
زۆرى دلگانى كرد و ھەستى دەكىد لەلاي ھاۋپىكە ئالىتەي پى دەكت و پىسى دەلى: ئەمە ئەو
دەعبايىيە ھەموو پۇزىتىك لە سەر ئەم رېيگا يە تۈوشى دەبم ! . بۇ ئەوهى ئەويش لەدەست ئەو دىمەنە
قىزەونە پزگارى بىت ھەنگاوه كانى خىراتر كرد، كەچى وەك ھەستيان بەشتىك كردىتىك
ھەنگاوه كانىيان خاوكىرددەوە تا ئەو جىڭايەي ئەوهندەي نەما بۇو لە بەردەمیدا بۇھىستن. ئەويش تا
دەھات لەگەل توانەوه لە شەرمدا لىدانەكانى دلى خىرا تر دەبۇون و ھەنگاوى خىراترى دەننا.

ھەر بەپاست ئەمە لە حالەتىكى شىتىنانە دەچۇو، ئەويك چەندىن شەو خەۋى بەوهە دەبىنى بۇ
جارىكى تر ئەم كىزە بىبىننەتەوه تەنها لىيى بېرسىت: ناوت چىيە؟ كەچى ئىپستا بەو شىۋە
دەيەويىت لەدەستى ھەلبىت ! . چەند ھەنگاۋىك دوور كەوتەوه لەدواوه گۈيى لە دەنگىكى ئافرهتانە
بۇو، وەك ئەوهى بانگى بكت، ئەويش نا ھەستيانە ئاۋرى دايەوه دەبىننەت ھەر دۇوكىيان پاوه ستاون
و چاوهنوارپى دەكەن، بەلام ئەژنۇككاني ئەوهندە ماندۇوبۇون توانانى پاوه ستانى نەما بۇو بۇيە پۇوى

و هرگیڑا و دهستی به پوششتن کرد و هو، که چی هاوپیکه بـهـپـلـهـ بـهـ دـوـایـدـاـ هـاـتـ وـ بـهـ دـهـنـگـیـ بـهـ رـزـ بـانـگـیـ دـهـکـرـدـ تـکـایـهـ پـاـوهـسـتـهـ تـکـایـهـ يـهـ کـحـولـهـ کـتـکـایـهـ.

خواـیـهـ ئـهـمـ کـیـژـهـ چـیـ دـهـوـیـتـ وـ دـهـیـهـ وـیـتـ چـیـمـ پـیـ بـلـیـتـ: (ئـهـمـهـ لـهـ بـهـ رـخـوـیـهـ وـهـ گـوـتـ). کـچـهـ بـهـهـنـاسـهـ بـرـکـهـ گـهـشـتـلـایـ وـ کـاغـهـزـیـکـیـ دـایـهـ دـهـسـتـیـ وـ بـهـ سـوـپـاـسـیـکـهـ وـهـ گـهـپـایـهـ وـهـ، ئـهـوـیـشـ توـنـدـ لـهـنـاـوـ دـهـسـتـیدـاـ نـوـقـانـدـیـ وـ بـهـرـهـ مـالـهـ وـهـ کـهـوـتـهـ وـهـرـیـ.

هـرـچـهـنـدـ بـیـرـیـ لـهـ وـ کـاغـهـزـ دـهـکـرـدـهـ وـهـ توـنـدـ چـاـوـهـکـانـیـ خـوـیـ دـهـنـوـقـانـدـوـ لـهـ بـهـ رـخـوـیـهـ وـهـ دـهـیـگـوـتـ: دـهـبـیـتـ چـیـ تـیـاـ نـوـوـسـرـاـ بـیـتـ وـ دـهـبـیـتـ ئـهـمـ کـاغـهـزـهـ کـهـیـ نـوـوـسـرـاـ بـیـتـ؟ـ.

بـهـ دـهـمـ بـیـرـکـرـدـنـهـ وـهـ بـرـیـارـیـ دـاـ ئـهـمـشـهـوـ ئـهـ وـ کـاغـهـزـهـ نـهـکـاتـهـ وـهـ، نـهـکـاـ خـوـشـیـ ئـهـمـشـهـوـیـ لـیـ تـیـکـ بـدـاتـ! نـقـرـ سـهـیـرـهـ خـوـئـهـ وـهـنـدـهـ گـهـوـرـهـشـ نـهـبـوـوـ! هـرـ جـیـگـایـ چـهـنـدـ دـیـپـیـکـیـ تـیـاـ دـهـبـوـوـهـ! تـوـ بـلـیـیـ: نـوـسـیـبـیـتـیـ بـهـ قـوـنـدـهـرـهـ نـازـانـمـ یـاـ گـوـبـخـوـیـ لـهـ سـهـیـرـکـرـدـنـاـنـهـ باـشـتـرـهـ یـاـ.....ـ تـهـوـاـوـ بـرـیـارـیدـاـ ئـهـمـشـهـوـ ئـهـ وـ کـاغـهـزـهـ نـهـکـاتـهـ وـهـ، نـهـکـاـ، خـوـشـیـهـکـانـیـ ئـهـمـشـهـوـیـ لـیـ تـالـ بـکـاتـ!

پـاشـ خـوـشـتـنـ وـ خـوـئـنـامـادـهـکـرـنـ بـقـ دـهـرـچـوـونـ، دـهـسـتـیـ بـهـ خـوارـنـهـ وـهـ بـیـرـکـرـدـ بـقـ ئـهـ وـهـیـ نـامـهـکـهـیـ لـهـ بـیـرـ بـچـیـتـهـ وـهـ، ئـهـگـهـرـچـیـ هـزـارـهـاـ ئـهـنـدـیـشـهـیـ بـهـ مـیـشـکـیدـاـ دـهـهـیـنـاـ. هـیـشـتـاـ دـوـوـ بـیـرـهـیـ تـهـوـاـوـ نـهـکـرـدـبـوـوـهـهـسـتـیـ بـهـ کـهـمـیـکـ مـهـسـتـبـوـونـ دـهـکـرـدـ، لـهـگـلـ ئـهـوـهـشـداـ هـزـیـکـیـ باـشـ بـهـ مـیـشـکـیدـاـ هـاـتـ، کـهـ ئـهـمـ چـیـرـوـکـهـ بـقـ مـارـیـوـ بـگـیـرـیـتـهـ وـهـ نـامـهـکـهـیـ بـدـاتـیـ، بـهـمـرـجـیـتـ تـاـ کـاتـیـ گـهـرـانـهـ وـهـ نـاوـهـرـوـکـهـکـهـیـ پـیـنـهـلـیـتـ.

هـیـشـتـاـ کـاـتـرـمـیـرـیـکـیـ مـابـوـ بـقـ زـوـانـهـکـهـیـ، گـورـانـیـیـهـکـیـ نـقـرـ لـهـسـهـرـخـوـوـ خـهـمـگـیـنـیـ بـقـ لـهـبـیـرـخـوـبـرـدـنـهـ وـهـ نـامـهـکـهـ دـاـنـاـوـ بـهـپـلـهـ دـهـسـتـیـ بـهـ پـیـکـهـهـلـانـکـرـدـ، چـهـنـدـ زـوـوـتـرـ پـیـکـیـ هـهـلـدـهـدـاـ ئـهـوـهـنـدـهـ وـ زـیـاتـرـهـسـتـیـ بـهـ مـهـسـتـبـوـونـ دـهـکـرـدـ. ئـایـ کـهـ خـوـشـهـ مـرـوـفـ لـهـ مـهـسـتـبـوـونـدـاـ نـاتـوـانـیـتـ چـیـترـ ئـهـ وـهـمـوـوـ پـهـنـهـانـهـیـ لـهـنـاـخـیدـاـ حـهـشـارـیـداـوـهـ رـاـیـبـگـرـیـتـ. دـهـمـیـکـ گـوـتـوـوـیـانـهـ مـهـیـ حـهـقـیـقـهـتـهـ، ئـهـوـهـ نـیـیـهـ مـرـوـفـ چـوـنـ بـهـرـهـ وـهـ رـاـسـتـگـوـیـ دـهـبـاتـ!ـ پـیـکـهـهـلـانـ وـ مـهـسـتـبـوـونـ بـهـ جـوـرـیـکـ ئـاوـیـتـهـیـ بـهـکـتـرـ بـوـوـ بـوـونـ، هـهـسـتـیـ دـهـکـرـدـ جـوـرـهـ هـیـزـیـکـیـ دـهـدـاتـیـ، کـهـ بـقـ دـهـبـیـتـ مـرـوـفـ لـهـنـاـسـتـ مـرـوـفـیـکـیـ تـرـدـاـ شـهـرـ بـکـاتـ!ـ شـهـرـمـ، شـهـرـمـ...ـ شـهـرـمـ چـیـیـهـ جـگـهـ لـهـ هـهـقـیـقـهـتـیـکـ، کـهـ نـامـانـهـوـیـتـ بـیدـرـکـیـنـنـیـنـ، چـوـنـکـهـ لـهـنـاـکـامـهـکـهـیـ دـهـتـرـسـینـ، ئـهـیـ کـهـوـاتـهـ ئـیـتـرـ منـ بـقـ شـهـرـمـ لـهـ وـکـیـزـهـ بـکـهـ وـ پـیـیـ نـهـلـیـمـ: خـوـشـمـ دـهـوـیـیـ؟ـ ئـهـمـهـ هـهـقـیـقـهـتـیـکـهـ ئـهـگـهـرـنـهـیـدـرـکـیـنـمـ لـهـنـاـوـهـ وـهـ وـیـرـانـمـ دـهـکـاتـ وـ پـهـنـگـهـ ئـهـوـنـدـهـ نـاـسـایـشـ بـیـتـ بـهـ نـهـدـرـکـانـدـنـیـ سـبـهـیـ بـقـ هـهـتاـ هـهـتـایـیـ بـاجـهـکـهـیـ بـدـهـمـ (ـلـهـ بـهـ رـخـوـیـهـ وـهـ ئـهـمـهـ گـوـتـ).ـ پـیـکـهـهـلـانـ وـ مـهـسـتـبـوـونـ وـاـیـ لـیـدـهـکـرـدـ وـ هـیـزـیـکـیـ وـاـیـ پـیـدـهـدـاـ ئـهـگـهـرـ ئـیـسـتـاـ مـالـهـکـهـیـانـیـ بـزـانـیـباـ بـوـیـ دـهـچـوـ بـانـگـیـ دـهـکـرـدـ دـهـرـهـوـ وـ بـهـ وـ پـهـپـیـ بـرـپـاـ بـهـخـوـبـوـونـهـ وـهـ پـیـیـ دـهـگـوـتـ: کـچـیـ جـوـانـ وـ مـیـهـرـهـبـانـ منـ ئـهـگـهـرـچـیـ هـیـشـتـاـ نـهـکـ هـهـرـ نـاـنـاـسـمـ بـهـلـکـوـ نـاوـهـکـهـشـتـ نـازـانـمـ وـهـ ئـهـمـشـ زـقـرـ نـاـسـایـیـهـ، کـهـ پـیـتـ بـلـیـمـ: خـوـشـمـ دـهـوـیـیـتـ، ئـرـیـ هـهـرـ بـهـ رـاـسـتـ خـوـشـمـ دـهـوـیـیـتـ!ـ

کـاتـ ئـهـوـنـدـهـیـ نـهـمـابـوـوـ بـقـ زـوـانـهـکـهـ ئـهـوـیـشـ بـهـشـیـوـهـیـکـ مـهـسـتـ بـوـوـبـوـوـ وـاـیـ دـهـزـانـیـ لـهـسـهـرـوـیـ خـوـیـهـ وـهـ کـهـسـیـکـیـ تـرـ نـیـیـهـ، ئـاـوـاتـهـ خـواـزـبـوـوـ ئـهـمـشـهـوـ لـهـدـهـرـهـوـهـ توـشـیـ ئـهـ وـهـ کـچـهـ بـبـیـتـ بـقـ ئـهـوـهـیـ هـهـمـوـوـ

گریکانی ده رونوی لا بکاته وه. وه ک که سیک له پر ئاویکی سارد به ده رونیدا بکه ن پارچه کاغه زه که هاته وه ياد و هيئنا ياه وه زیئر سفر، بؤیه به خیرایی دهستی به پیکه لدان کرد وه و زور بیبا كانه گوتی: مرؤفه چون ده بیت ئوهند شه رمن و ترسنوك بیت ته نانه ت ویرانی کردن وه کاغه زیکی نه بیت، وه ده بیت له و پارچه کاغه زه بچوکه دا چی نووسرا بیت؟ خوشتر وايه بیکه مه وه ئه مشه و من و ماريۆ به م چیزکه نويیه به سه ر بهرين و گالته به ئه قلی کچان بکهين، که کورپیک داواي خوش و ويستييان لیده کات.

دهستی برد قومیکی زور قول بيرهی هه لدا، که ئوهندی نه مابوو له ده میه وه بژیت و وه ک که سیک بیه ویت نمایشیکی گالتھ جارانه پیشکه ش بکات، ههستایه سه ر پسی و دهستی برد کاغه زه که هی هله لگرت و له بره خویه وه گوتی: دهی کچی باش وه ره با بزانم چیت بو نووسیوم، هاهاما ناشیت گالتھ لاقرتی به ئه قلم بکهیت، ئی بو کچی باش من مرؤفه نیم و ههستی مرؤفانه م نییه؟ دهی وه ره با بزانم چیت بو نووسیوم؟.

به له تریکه وه کاغه زه قه دکراوه که کی کردن وه، به لام هر چهندی کرد له چهند خه تیکی پچ پچ زیاتر هیچی بو نه خویندرایه وه، بؤیه به لاره لار گلوبکه که هله لکرد و وه چاواکزیک سه ری له کاغه زه که و کاغه زه که له سه ری نزیک کردن وه، جگه له زماره تله فونیک، کله ته نیشتيیه وه نووسرا ببوو تله فونم بو بکه هیچی ترى نه دی! . چهند جاريکی تر ئه مدیوو ئه و دیووی کرد جگه له و زماره و دیپه نه بیت هیچی ترى تیدا نه ببوو! . له بره خویه وه و به خوی گوت: ده ک داوه شیت پیاو ئازایه تی کچیکت نه ببوو، ته نهها پقذیک ئه م دهست پیشخه رییه بکهیت! . مهست بونی نامه که مهست بونی مهیه که له بیر برد وه، بؤیه به و په پری برووا به خوبون و لوتبه رزییه وه دهستی دایه تله فونه که، به لام پیش ئوه دی زماره که لیبدات، دهیه ویست خوی بو قسه کردن ئاماده بکات و به و په پری پیزه وه سوپاسی ئه و دهست پیشخه رییه بکات، که کچی هیزیکی شه په میشه ئوه دی به بیردا ده هینا، مه بہستی ئه و کچه ره نگه پیسو اکردنی بیت له تله فوندا، چونکه هیچ کاتیک خوشیی به چاره يدا نه دههات و هه میشه به و په پری پووگرثی و سوک ته ماشا کردن وه لیی ده نواری. له و بیر کردن وه دا سه يري کاتژمیره که کرد، ئوهندی نه مابوو بو جیزووانه که هی، بؤیه هه تا تو نای هه ببوو پیکیکی ترى قولی هه لداو دهستی به لیدانی زماره کان کرد. له گه لیدانی زماره کاندا لیدانه کانی دلی خیرا ده بون تا ئه و کاته یه که م زه نگ لیدا ئیتر ئوهندی نه ما ببوو دلی به یه کجاري بوهستیت! .

- به لی فه رموو

- ئه مه مالی هین نییه؟

- هین کییه؟

- ناببوره هه له ببوو! ئای خواهه گیان! بو ئوهنده په شوکاوم! . لیدانی زماره تله فونیک

چیه، وا په شوکاندوومی به هه له لیبیده م.

ئەو ھەستى بە سەرخۇشى خۆى دەكىد، بۆيە . بۆ جارى دووهەم بەپەپى وردىكارىيە وە ژمارەكەلىدایيە وە: بەللى

- ببورە ئەمە مالى هىن نىيە؟

- ئەرى كاكە بۆ قىسەناكەيت مالى هىن كىيە و ئەم ژمارەت لە كى وەرگرتۇوە؟

- نازانم ئەو كچە، ببورە خوات لەگەل! .

ئاھىر تۆى گەمژە ماھى خۆتە كچان ئاوا پىت پابويىن و ژمارەت خەلکت پى بەدەن، ئى ئافەرين كچى شەيتان (لە بەرخۇيە وە ئەمە گوت).

بەپەپى بىتاقەتىيە وە سەيرىكى كاتشىمىزەكەى كرد، ئەوەندە كاتى بۆ جىزۋوانەكە نەمابوو، بۆيە بۆ ئەوەي مارىيۆ لە كىس نەچىت، نەك بۆ خۆشىيەكەى ئەمشە و بەلگۇ بۆ ئەوەي ئەم چىرۇكەى بۆ بىگىرپىتە وە، چونكە خەريك بۇو مىشكى دەتەقى، بۆيە بەپەلە خۆى گەياندە وىستىگەكەى نزىك مال. كاتىكە گەشتە جىزۋوانەكە مارىيۆ نزىكەى پانزە خولەك بۇو چاوهنوارى دەكىد، ئەويش، زمانى لەناو دەمیدا ئەوەندە بچوڭ بۇوبۇو بە ئاستەم و تەيەكى پۇونى بۆ دەدركا، هەر ئەوەندە نەبىت داوايلىبۈوردىنى لى كردو ويسىتى چىرۇكەكەى بۆ بىگىرپىتە وە لەزەنگى تەلەفۇنەكەى درا!

- بەللى

- ببورە ئىيۇھ پىش چەند خولەكىڭ تەلەفۇنەنداڭىز! دەمە وىت بەرپىزتان....

دەنگى كابراي ناسىيە وە، بۆيە نەيەيشت قىسەكانى تەواو بىكەت، تەلەفۇنەكەى بە سەردا داخست. ئەمەش تووشى شلەڙانىكى واى كرد، كە مارىيۆ ھەستى پىېكەت! بۆيە گوتى: ئەوە بۆ وات بە سەر ھاتووە؟ نا ھىچ نىيە با لىرە بېرىقىن ھەمۈوت بۆ دەگىرەمە وە.

بەنیازى ئەو جىڭايەي مە بەستيان بۇو بەپىكە وتن، چەند مەتريك دووركە وتنە و دىسانە وە زەنگى تەلەفۇنەكە لىيدايە وە! . كاتىكە سەيرى ژمارەكەى كرد ھەمان ئەو ژمارە بۇو پىشىت تەلەفۇنی بۆ كردو ئەويش جارىكى تر كەرىيە وە، بۆيە وويسىتى وەلام نەداتە وە، بەلام لەپى بە پەشۇقاوېيە وە تەلەفۇنەكەى دايە دەست مارىيۆ بۆ ئەوەي ئەو وەلام بەداتە وە!

مارىيۆ خەريكى وەلامدانە وە تەلەفۇنەكە بۇو، ئەويش ئەوەندە شلەڙابۇو ھەر دەستى بە قىridا دەھىتىناو لەو جىڭايەي لىيى بۇون دەھات و دەچوو. ئەو لە بەر نائارامى نەيدەزانى مارىيۆ چى لەگەل ئەو كابرايەدا دەللى و باسى چى بۆ دەكەت؟ ئەگەرچى لە وريابى مارىيۆ دللىابۇو، بەلام درىزە كىشانى قىسە كانىيان ئەوەندە تر تووشى گومانى كرد! . مەرقۇ لە كاتى شلەڙاندا ئەوەندە بىر بەمىشكىدا دېت، كە ھەموو لاي تىكەل دەبىت تا ئەو راپەيە وەك كۆلانىكى داخراوى لىيدىت. ئەويش ئەوەندە خەيالە كانى ناو مىشكى ئالۇزكا بۇو، وايدەزانى ئەو كچە لە عنەتىيە داوىكى بۆ ناوهتە وە دەربابازبۇون لىيى زۇر ئاستەمە، لەگەل ئەوەشدا كاتىكە سەيرى مارىيۆ دەكىد بە دەم قىسە كردنە وە دەھات و دەچوو پىدە كەنلى كەمەك ئارام دەبۇوه وە!

دېمهنى ماریقۇ خەيالەكانى ئەو ئەوندە دىزى يەكتىر بۇون، نەيدەھىشت لە ماریقۇ نزىك بېتىھە و تا گۈز لەقسە كانىيان بىگرىت، لەبەر خۆيەوە ھەميشە دەيگۈت: ماریقۇ ھەموو نەيىننېھەكانى من دەزانىت، چونكە كەسىكى تىر شىك نابەم نەيىننېھەكانى خۆمى بۇ بىگىپەوە، ئەگەرچى ئەو ھەندىك جار بەزادە خەيالى دەزانىت و دوور لە واقعى، بەلام خۆشىختنانە ئەمشەو گۈيى لەو چىرۇكە خەيالىيانەيە، كە من سەبارەت بە خۆم بۆم دەگىپەيەوە.

درېزەكىشانى تەلەفۇنەكەو دەلەپاواكەي ئەو حەزى بۇ خواردىنەوەي ئەلكەمۈل پاکىشا، بۆيە وەك كەسىك ئىتىر دەربەستى هېچ نەبىت بەرەو كۆشكەكەي نىۋەندى شار، كە چەند مەترىك لىيانەوە دوور بۇو پاکىشا....

- فەرمۇو

- چارەكىك فۆدكا

بەنیازى قوملىدانىكى قولى فۆدكا بۇ فەرامۇشكىرىدىنى ئازارەكانى، جەڭ لەوەي ھەستى بە سوتاندىنى دەم و قورپىگى تا ناو گەدەي، ھەستى بە ھىلەنجدانىكى دەكرد، كە وەخت بۇو پىخۇلەكانىشى پىيۇو بىيىنە دەرەوە. سەرەپاي سورپانى مىشكى بەدەورى ئەم جىهانەدا.

بەرەو لاي ماریقۇ گەپايدە، بە نىازى ئەوەي پىيى بلىت: چىتىر لە حەوسەلەمدا نەماوه و دەچەمەوە مالەوە چى دەبىت با بىتىت.

بەشويىن ماریقۇدا گەپايدە شوينەكەي يەكە مجار.

- ھا ئەو چىتە، بۇ وات لىيەتتۈوه؟ دىيارە زۆرت خواردۇتتۇوه!

- نا، ماریقۇ من تاقەتى هىچ نەماوه دەچەمەوە مالەوە

- زۆرم پىخۇشە، منىش ھەر وويسىتم پىكەوە بچىنەوە مالەوە، چونكە ئەمشەو تازە بەكەلك نايەت و توش زۆر بىتاقەتىت.

- ئەوكابرا بىتاموسە بۇ تەلەفۇنى كرد، خۇ ھىچم لە ژنەكەي نەكىدوووه؟ ئەى بۆم نەگىپەيتەوە ژنەكەي خۆى ژمارەكەي دامى، با بېروات پىرسىيار لە ژنەكەي بىكەت، بۇ سەرۇ دلى ئىمە مانان دەگرىت. ھەموو گوناھى من ئەو بۇو وامزانى شوئى نەكىدوووه، جا با شوئى كردىت!

- تو راست دەكەيت، با بچىنەوە مالەوە ھەموو شتىكىت بۇ دەگىپەمە، ئەگەرچى دەزانىم هېچ پەيەندىيەكت بەم جىهانەوە نەماوه.

- ئاخىر من گوناھىم چىيە؟ ئەوانەن دەبنە هوئى ئەوەي لەم جىهانەمان دابىن، ماریقۇ تو خۆت دەزانىت من چەننېك مەرقۇم خۆشىدەوېت، خۇ بەوە نىيە كېيكارم، خۆزگە ھەموو كەسىك كېيكار بوايەت، بەلام ھۆشىيارى لەو ئاستەدا بوايە، كە نىرخى مەرقۇمى بىزانىباولەو نىرخەوە مەرقۇمى خۆش بۇويسىتايە. ماریقۇقۇقۇقۇ من ھەموو مەرقۇقۇم خۆشىدەوېت، بەلام تو دەللىت چى: كەسىك پەتى دەكاتەوە، ئاخىر بۇقۇقۇقۇ.

- کەمیک لەسەرخۇق، خەلک بە شىيۇھىيەكى ترسەيرمان دەكات، با بىگىنە مالەوە چى دەلىيىت و چۆن بەدەنگى بەرز قىسە دەكەيت من پازيم.
- باشە دەزانم سەرخۇشم، بەلام پىيم بلى: بزانم ئەو قەحباھە چى داوىكى بۆ ناومەتەوه.
- بىدەنگ بە، تەواو ئىستا دادەبەزىن.

لەو كاتەدا، كە دابەزىن مارىق وەك دەستى مەنالىكى گرتبىيەت توند دەستى گرتبۇو بۆ ئەوەى لە شەقامەكە بېپەرنىنەوه. ئەويش دوا پىكى فۆركا لەشۈشەكەي ئەو دەستەكەيدا مابۇو لە چاوهكانى مارىقۇوھەلەيدا! كەمیك راوهستە لېرەدا (مارىق ئەمەي گوت). ئەولە شوينى خۆى بە بىئەوەى بجولىيەت سەرى بەدەورى ئەم جىهانەدا دەسۈورپايدەوە وەندىئى جارىش لەتى دەبرد. مارىق لەمان گەپەك و ئەو شەقامەي ئەوى تىدا دەزىيا پادەما، وەك كەسىك بۆ ئەدرەسىك بىگەپىت يَا ئەدرەسىكى لېيونبوبىيەت.

- ها مارىق، ئەوھە چىيە، ئەلەي مالەكەت لى ئىنبۇوو؟
- نا دۆستىكم لېرە دەزى، توش دەيناسى، بەلام تا نەيەتەو خەيالىت، يا خۆى باسى نەكەت، نازانىت كىيە؟ وە زۇر حەزى كرد ئەمشە سەردىنى بکەم، بەلام ژمارەي ئاپارتىمانەكەم لى ئىتىك چووه!

- كورى باش دۆستىكى ئەوەندە بەپىزىت لەم شەقامەي منداھەيە بۆ تا ئىستا پىت نەناساندۇوم؟

- تو سەرخۇشى، ئەگىنا ئەو مروققە زۇر لەمن باشتىر دەناسىت! ئەگەر پىت خۆشە ئىستا سەردىنى دەكەين، بە مەرجىك، كەمیك بىيىتەوە سەرخۇت و لەۋى قىسەي قۇر نەكەيت.

- قىسەي قۇر چىيە مارىق، مەبەستت ئەو قەحباھە نەبىت؟
- كەواتە تو بەكەلکى ئەو جىيگا نايەيت.
- نا وا پەشىمان بۇومەوە با بىزانىن ئەم ھاۋى بەپىزەت كىيە؟
- زۇر باشە، كەمیك وەرھوھە سەرخۇت و ئاپارتىمانى ژمارە سەدو سىيازدەم نىشان بده!
- ھاماھا ئەوھە نىيە ئىستا ئىيمە لەبەرەم ئەو ئاپارتىمانەدا وەستاۋىن، بەپاستى من بەريداوم بەلام دىارە تو خەيالىت، ھاماھاھا؟.

پاش لە زەنگانى مارىق، دەنگى فەرمۇو لىكىرىدىكى پىاوانە ھاتە بەرگۈي!، مارىق گوتى: من مارىقۇم و يەكسەر دەرگاكە كرايەوە.

كى دەزانىت مروققە لە ژيانىدا توشى چەندىن پىكەوتى سەيروسەمەرەي چاوهنوارىنە كراو دەبىتەوە، كى دەزانىت لەگەل كردىنەوە دەرگاى ئەو مالەدا لەلايەن پىاۋىكەوە چى تەزووېيكە بە لەشىدا ھات! ئەو ھېشىتا لەسەرسامى و مەستبۇوندا وۇرۇ گىيىۋە كاسبۇو و لە جىيگاى خۆى چەقىبۇو، كە لە ھۆلەكەي بەرامبەريان ھەردوو كىيىزەكەي بىيى بە پىيۇھە پاوهستابۇون و جانتاكەي ئەوييان لەبەرپىيدا دانا بۇو.

پاش چاکى و چۆنى ماريۆ لەگەل خاوهن مالەكەدا، دەستى بۇ لاي ئەو راکىشاو گوتى: ئەوە ھاۋى
بەپىزەكەمە، بەلام ئەمشەو لەبەر ئەم بانگەپېشىتە ئىيە، كەمىك مەستەو پەنگە ئىستا وەك يەكىك
خەو بېينىت لىرەيە، چونكە ژيانى ئەو بۇ خۆي ھەميشە لەخەو دەچىت و ھەميشەش ئەو شتانەي
بۇ منى دەگىپېتە وەك خەو دىئنە بەرچاوم، لەگەل ئەوهەشدا ھەستدەكەم يەكىك لەخەونە
گورەكانى ئەمشەو ھاتە دى، ئەگەر خۆي لىي نەبىتە خەون ! .

- فەرمۇون فەرمۇون، من يەك دونيا شادمان بۇوم، كە پاش ماوھىيەك توانيم ئەو مروققە مەزنە
بناسىم، پۆزىك لە پۆزان توانى ژيانم بەينىتە وە، پەنگە مروققى مەزن كارى مەزنى ئەوهەندە لا
گرنگ نەبىت، لەبەر ئەوهى لە مەزنى خۆي نەكەۋىت .

- بىڭومان ئەو مروققە زۇر مەزنە، بەپاستى ئەوە سى سالە پېكە وە كاردەكەين ھەميشە باسى
بەسەرهاتى واى دەگىپايدە وە ھەر لەخەونى دەكىد، ئىستا تىكەيىشتم، ئەوانە ھىچيان خەون
نин، بەلكو پاستىن (مارىۆ واى گوت)

- مارىۆ، ئەرى من تىنڭاگەم، ئەوە باسى چى دەكەن، من لەو كاتەوە ھەر بىر لەو دەكەمەوە،
بەپاست ئەوە جانتاكەي منە، خۆ ناشكورى نەبىت چاوه كانم كەمىك كز بۇوە ؟

- ئەوە جانتاكەتە، ئەو جانتايەي ئەو پۆزە لەسەر پۇوبارەكە لە پىنناو ژيانى مروققىكدا
لەبىرتىكىد، ئەوە مروققەكە، ئەوە جانتاكە، لەگەل ئەو كچەي خۆشتىدەۋىت ! .

- مارىۆ گىيان، دەزانم ئەمشەو پەوشى بەھۆي ئىيمەوە ناتەواوە، كە بەپاستى ئازارماندا، نە
دەبوايەت كچەكانم بەو شىيۆ لەگەلەيدا ھەلسوكەوتىان بىركدايەت، كە پەنا بۇ خواردىنەوە
بىبات، ئىيمە داواى لېبوردىنى لېدەكەين، ئەوە ھەردوو كچەكەم من بۇخۆم سەبارەت بە ئەو
قسەم لەگەلدا كردوون و ئەو ھەرچىيەك بلىت و ھەر داوا كارىيەكى ھەبىت، من كۈرم نىيە
وەك كورپىكى خۆم بۇي جىيەجىدەكەم و ئەگەر بخوازىت بە كورپىش قبولى دەكەم ! .

- زۇر سوپاس بۇ ئەو پىزۇ پېزازىنىت، وەك من لەتەلەفۇنەكەدا باسمىكىد، ئەمشەو بە ھۆى ئەو
ھەلۆيىتە كچەكانتەوە زۇز بىتاقەت بۇو، ئەو نەيدەزانى تۆ باوکى ئەو كچەيت و ئىستايش
نازانىت تۆ ئەو مروققەيت، كە لە پۇوبارەكە پىزگارى كردىت. بەھەر حال تا خەوى
لىپەكەوتتۇوە دەبىبەمە مالەوە سېبەينى ھەردووكىمان كارمان نىيە و ئىيەش بىتكارن، ھەمۇو
شىتىكى بۇ دەگىرمە وەو پېكە وە دىئنە وە خزمەتتان، بەلام پىش ھەمۇو شىتىك با كچە
گەورەكەت جانتاكەي بىداتە دەست، چونكە ھەردووكىيانى وەك يەك خۆشدەۋىت و خەفتى
ئەوان ئاوا مەستى كردووە ! .